საქართ. მემარცხენე სოც.-ფედერალისტთა რევოლუციონ. პარტია

თბილისის კომიტეტის ორგანო

ტრიბუნა

ყოველდღიური საპოლიტიკო-სალიტერატურო გაზეთი „ტრიბუნა“ თვიურად ღირს 45,000 მ. სამგლოვიარო განცხადება პირველ გვერდზე 150,000 მ.; უკანასკნელზე 100,000 მ. კანტორა ღიაა დილის 8—2 ს. რედაქტორის ნახვა შეიძლება მხოლოდ 11—12 საათამდე. რედაქციის მისამართი—ტფილისი სასახლის ქუჩა № 6, ფოსტის ყუთი № 190, ტელეფონი 12—29.

ფასი 5000 მან.

სამშაბათი, თებერვლის 28 1922 წ.

ყოველდღიური გაზეთი

ტრიბუნა

ორგანო მემარცხენე სოციალისტ-ფედერალისტთა სარევოლუციო პარტიის მთავარი კომიტეტისა.

1922 წლის 1 იანვრიდან თვეში გაგზავნით ღირს 120,000 მანეთი.
ცალკე ნომერი ყველგან 5000 მანეთი.

უფასოდ გაზეთი არარავის გაეგზავნება.

ხელის მოწერა მიიღება თვის 1 რიცხვიდან.

რედაქციის და კანტორის მისამართი: ტფილისი, სასახლის ქ. № 6.

ისტორიული ვითარება

2.

1921—25 თებერვალი—1922. წ.

რუსეთი და რუსეთის ისტორია ჩვენ გვევლინება, როგორც აქტიური ძალა. ჩვენს ისტორიაში ორჯერ ითამაშა რუსეთმა აქტიურ რევოლიუციური როლი. ას ოცი წლის წინად რუსეთი შემოვიდა ბურჟუაზიულ-იმპერიალისტური სახელმწიფოს სახით ფეოდალურ საქართველოში, დალეწა ჩვენი მამაპაპური ძალთაგანწყობილება, ხმლით ალაგმა თავად-აზნაურობა და თანამედროვე ბურჟუაზიის ნიშანდობლივ ატრიბუტებს გზა გაუხსნა. ეს იყო ბურჟუაზიული რევოლიუცია ჩვენს ისტორიაში, ეს იყო ფეოდალიზმის ლიკვიდაციის სამსახური კაპიტალიზმისათვის.

1921 წელში ჩვენ მოგვევლინა ისევ რუსეთი. 1783—1801 წ.წ. საქართველო დამოუკიდებელი იყო, და ერთი ნაწილი ჩვენი თავად-აზნაურობისა იმის მოსურნე აღმოჩნდა, რომ უარეყო იდეა საქართველოს დამოუკიდებლობისა და რუსეთის ძალა-კულტურის შემოსვლით ხალხის ფიზიკურ განვითარებისათვის მტკიცე საფუძვლები ჩაეყარა.

ამ ჟამად დაახლოვებით იგივე ისტორია მეორდება. 1918 წლის 26 მაისს საქართველომ ყოველივე მაფი გასწყვიტა რუსეთთან, 3 წლის განმავლობაში საქართველო მოეწყო დამოუკიდებელ სახელმწიფოს საფუძვლებზე, იგი ჩარიცხული იქმნა უფლებიან წევრად „ხალხთა ლიგაში“ და აღიარებული ბურჟუაზიულ რესპუბლიკების მიერ.

მთელი მეცხრამეტე საუკუნე არის საქართველოსათვის საუკუნე ბურჟუაზიულ წყობილების ჩამოყალიბებისა. ბატონ-ყმობა მოისპო, თავად-აზნაურობა გადაშენდა, ვაჭრობა აღორძინდა და სოფელს ქალაქი გადაუქდა რკინის გზით, ტელეფონით, ტელეგრაფით, ელექტრონით, ფაბრიკით და ქარხნით. ხიჩები, კაპიტალისტები, ბანკირები, პოესის და ხელოვნების ხალხი—აი რა ახალი ელემენტი წარმოშვა საქართველოს ცხოვრებამ მე-XIX საუკუნეში.

მეოცე საუკუნეში ჩვენს წინაშე ახალი იდეები და ორიენტაცია კი არ გადაშლილა, პირიქით, მეხ მევიკური საქართველო მე-XX საუკუნეშიაც დაემყარა ძველ ბურჟუაზიულ წყობილებას ფარგლებში, როცა რუსეთში სოციალისტურ რევოლიუციის ალი შეუთიქრა და კაცობრიობას უჩვენებდა ახალ ცხოვრების ახალ ამოცანებს.

მეოცე საუკუნე ომების ისტორია კი არ არის მარტო, იმპერიალიზმის და რევოლიუციის. ქიდილიცაა ამავე დროს. ჩვენ აშკარად ვხედავთ, რომ ეს ისტორიული კრიზისი მეტად მწვავე ბრძოლაში, საკრიალ ორთავე მხარისათვის, მაგრამ ჯერ-ჯერობით ისიც ყველასათვის თვალსაჩინოა, რომ რუსეთი, როგორც სოციალისტური ფრონტის დღეინდელი მესვეური—აქტიურია, შეტევას აწარმოებს და დღემდე ავიწროებს და სდევნის იმპერიალიზმს. ეს ხდება არა მარტო ომით, ომში, არამედ დიპლომატიაშიაც, გავლენის სფეროშიაც, ახალ ტერიტორიის ჩიგდებისა და გამოთოვების მხრივაც.

რუსეთი ცდილობს ყოველ მიმართულებით განავითაროს თავისი პოლიტიკური გავლენა და ჩვენ ცავიხარეთ, რომ 1918 წელში ჩვენ მიერ აგებული კედელი საქართველოს კომუნისტების მიერ და რუსეთის ორიენტაცია ადიარეს.

ვინ და რა არის ეს რუსეთი? ბარბაროსობაა იგი, მოძალადეა და უარსაყოფია? 1921 წლის 25 თებერვალს ჩვენ შევხვდით, როგორც რევოლიუციონურ აქტს და რამიშვილების, ჟღენტების, ზურაბოვების და გვაზავების საქართველოში სოციალისტური კულტურის სახელმწიფოს შემოსვლას.

ჩვენ კატეგორიულად ვაცხადებთ, მეოცე საუკუნეში რუსეთი აღიდგენს ჩვენში ბურჟუაზიულ კულტურას, როგორც მეცხრამეტე საუკუნის პირველ ნახევარში იგი ძალა ანგრევდა ფეოდალიზმს. რუსეთის შემოსვლა სოციალისტურ კულტურის შემოსვლაა საქართველოში, თუმცა ამ შემოსვლას ზოგიერთები ისევე ითავიან დღეს, როგორც მე-19 საუკუნეში რუსეთის შემოსვლას ეგონათ ალექსანდრე ბატონიშვილის აჯანყებ-დაჭერები.

ჩვენ მხარი დაუჭირეთ ამ დიდ ისტორიულ მოვლენას, როგორც საქართველოსათვის სასარგებლო აქტს, რაიცა გაცილებით ადვილად და მთლიანად მისცემს ჩვენ ხალხისათვის კულტურულ ამაღლების და განთავისუფლების პირობებს.

მალიან ბევრნი ადვილად ახერხებენ მგრეხ წოდებული „საზოგადოებრივ აზრის“ თავის სასარგებლოდ მოხმარებას იმ მოტივით, რომ ჩვენში რუსეთი შემოვიდა და არა სოციალიზმი, ჩვენ ვხედავთ ნიშნებს, მოლოდ სოციალიზმი ნიშნის უარყოფაა.

ჩვენ გვიწევს მთელი რიგი მომენტების ახსნა კომუნისტების მოქმედების სასარგებლოდ იმიტომ, რომ ეს არის მომენტი ჩვენი კონტაქტისა და პოლიტიკისა კომუნისტებთან. წვრილ ბურჟუაზიულ მასის თვალსაზრისით, სახელის მოსახვეჭად და „საზოგადოებრივი“ აზრის თვალში ასამაღლებლად ჩვენ ვიცით რომ კომუნისტების გინებაა საუკეთესო საშუალება. მაგრამ ჩვენ შეგნებულად ვიტანთ ამ სიმძიმეს იმ მთავარი აზრით გამსჭვალულნი, რომ ჩვენი მოქმედება, აზროვნება, პოლიტიკა ერთად ერთი პოლიტიკაა შესაფერისი მთელი თანამედროვე კულტურის განვითარებისა, სასარგებლო მთელი ჩვენი ხალხის ფიზიკური და სულიერი აღორძინებისათვის.

ამ წუთს სრულიად ყურადღებოთ ვტოვებთ ფაქტს: რუსეთის ძალა შემოიყვანეს თუ შემოვიდა. საგულისხმიერო ისაა, რომ რუსეთის ძალა XIIIV საუკუნეშიც შემოიყვანეს ქართველმა ელემენტებმა და ეხლაც შემოიყვანეს საქართველოს შვილებმა. მაგრამ ამ ორ მსგავს მოვლენათა შორის მთავარი სოციალური განსხვავება არსებობს. მე-XIII-საუკუნეში რუსეთი შემოვიდა ჩვენში როგორც ამკარა ბურჟუაზიული კულტურის მატარებელი სრული თავის ატრიბუტებით. მას თან ახლდა არა მარტო ჯარი, რომელიც იარაღით ალქურვილი იპყრობდა იმერეთს, გურიას, სამეგრელოს, აფხაზეთს, კახეთს და ქართლს, არამედ რომელიც ცდილობდა უამრავი რუსის მოსახლეობა შეექმნა მთელს ამიერკავკასიაში და ამგვარად ადგილობრივი კულტურის გადაშენებით სულით და ხორცით დაეპყრო იგი.

დღეს ჩვენს წინაშე მოწინავემდეგე კლასის რუსეთია, რუსეთი პროლეტარიატის და მისი მეთაურის ლენინის. რა რანაირადაც ჩვენ არ უნდა განსხვავდებოდეთ ლენინის პოლიტიკურ მოსაზრებიდან, ჩვენი მოვალეობაა ყველას გასაგონად ვთქვათ: თუ ოდესმე, ან ვისიმე ხელში შეიძლება რუსეთს შევხვდეთ ხდობით და მეგობრობის გრძნობით—ეს ყველაზე უფრო კარგად და მტკიცედ შეგვიძლიან ლენინის დროს და ლენინის ხელში. ჩვენ ერთ წუთსაც არ ვიზიარებთ შავრაზმელების იმ ღაღადისს, თითქოს ლენინის რუსეთი ეს იმპერიალისტური რუსეთია. ეს არ არის არც ობიექტიურად, არც სუბიექტიურად, ეს არ არის არც ერთის მხრივ მართალი. ეროვნული თვალსაზრისითაც ჩვენ შეგვიძლია გაცილებით მეტად ვენდოთ ლენინის რუსეთს, ვიდრე ვენდობოდით კერენსკის და წერეთლის რუსეთს, რომელნიც ეჯიბს ელემენტარულ უფლებებს ართმევდნენ თავიანთ ბატონობის დროს. მოვიგონოთ ამ მხრივ უკრაინის და ფინლანდიის მაგალითები.

მიუხედავად ჩვენი ასეთი ნდობისა, ჩვენ არ შეგვიძლიან არ ავხსნათ აშკარა ისტორიული მოვლენა, რაიცა აუცილებელია, როცა ჩვენ საქმე გვაქვს ერთს სახელმწიფოში მეორე სახელმწიფოს შემოსვლის დროს. ეს არის იმ ენის ხშირად გაგონება, რომლის ძალა ქვეყანაშია შემოსული, რანაირი სოციალური ელფერის სახელმწიფო არ უნდა იყოს შემოსვლილი—ეს ასე მოხდება ბუნებრივად და სხვანაირად არც შეიძლება იყოს. ჩვენ ვიცით, რომ ამ მხრივ რუსეთის შემოსვლამ არაჩვეულებრივად დიდი დაღი დაასვა ყველაფერს, მაგრამ მარტო ამ მომენტით ჩვენ ვაცხადებთ კატეგორიულად: ჩვენ უარყოფით ვერ შევხედავთ რუსეთის ძალას. დაწესებულებებში რუსული ენის ისე ხმარება, როგორც ეს დღეს არის, სრულიადაც არ არის გამამართლებელი იმ პოლიტიკურ აქტის, რომელიც მოითხოვს მთლად უკუაგდოთ რუსეთი და დავსახოთ შავრაზმულ ძალად. ჩვენი ულრმესი რწმენაა: რუსული ენის ხმარება ჩვენს ეროვნულს კულტურას იოტის ოდნავადაც ვერ შეაფერხებს, როგორც ვერ შეაფერხა საქართველოში თითქმის 70 პროც. გერმანულებში უმთავრესად უმცირესობის ფრანგულის ელფერტულმა და ფრანგულის წყრომამ.

ჩვენ ვიბრძვით სასტიკად და სისტემატიურად, რომ რუსული ენა თავის ნორმალურ კალაპოტში ჩადგეს, საქართველოში უმრავლესობის ენა არის ენა ქართული და ეს ნიშნავს ქართული ენის პრიორიტეტის ბუნებრივად აღიარებას. ჩვენ დრმად გვწამს: ჩვენი ბრძოლა, ბრძოლა ბუნებრივი, ბრძოლა კულტურული და არა ბოროტი და შავრაზმული, დამთავრდება ჩვენი მოთხოვნილებების სრულის დაკმაყოფილებით და ჩვენი ენა, როგორც დიდი უმრავლესობის ენა, თანდათან ჩამოყალიბდა საკატრო ადგილს დაიჭერს საქართველოს ყოველ კუთხესა და უჯრედში.

მაგრამ ჩვენ აქ გვინდა ერთ მომენტს მაინც მივაქციოთ ყურადღება. დღეს ყველაფერი გვინდა ლენინის იმპერიალიზმით ავხსნათ. ეს არის ჩვენი უდიდესი უბადრუკობა, ჩვენი სიგლახის სხვის თავზე მოხვევა და გადატანა. ლენინის მთავარი უბედურება იმაშია, რომ მას უწევს თვითმპყრობელ ძველი რუსეთის ყოველი ცოდვა ზიდოს და იტანოს. მთელი საუკუნის განმავლობაში ჩვენ „გაგვახურა“ თვითმპყრობელობამ, შეუძლებელია ეს გახურება ერთბაშად მოვსპოთ; ამ გარუსების შედეგია ჩვენში რუსული ენის მალიან გავრცელება უმთავრესად ქალაქებში და დღეს კი ამ ფაქტით გვინდა ლენინი და მისი ამყოლ-დამყოლნი ჩამოვაღრჩოთ. ჩვენ გვავიწყდება, რომ რუსული ენის გავრცელებას ყველაზე მეტად თვით ჩვენვე უწყობთ ხელს, თვით ჩვენვე ვღლურტულობთ ყველგან და ყველასთან რუსულს და ენის თვალსაზრისით თუ გავსჭვრეტთ საკითხს ყოველ ქართველ ინტელიგენტში ძალიან მტკიცედ ზის რუსი და მისი ენა. ყოველივე ეს არის ფაქტი და რა ქნას ლენინმა თუ მას არავითარი საშუალება არ აქვს ყოველი ჩვენგანიდან ამოგლიჯოს ის რუსი, რომელიც მთელი საუკუნის განმავლობაში მოკალათებულა ჩვენს არსებაში.

გვინდა ქართული ენა და ქართული კულტურა?—ჯერ თვით ჩვენ გავქართველდეთ, გავპატიოსნდეთ, პოლიტიკურად გავიწმინდოთ, გავიმსჭვალოთ თანამედროვე ისტორიულ ვითარების საერთო მიზნებით და ეს იქნება საუკეთესო გარანტია საქართველოს სოციალი და კულტურულეროვნული აყვავებისა. მეათიათასჯერ ვაცხადებთ ჩვენი ქვეყნის გასაგონად: რამდენადაც მარჯვენით გადავიხრებით პოლიტიკაში, იმდენად მეტს დავკარგავთ ეროვნულად. გესმით თუ არა თქვენ ეს დებულება? ეს არის ცხოვრების კანონი და ჩვენ ვეუბნებით ყოველ ქართველებს: —შეარჩიეთ, რომელიც გინდათ, მემარჯვენეობა თუ ქართველობა! სოციალისტური ორიენტაცია და მემარცხენეობა უტყუარი პირობა და ჭეშმარიტი თავდებია ქართულის გაძლიერების და აყვავების. ჩვენ იმიტომაც ვართ მემარცხენეები და რევოლუციონერები, რომ ჩვენს არსებობასა, მუშაობასა და ბრძოლაში ღვივის და იფურჩქნება სოციალისტურ საქართველოს მთელი კულტურა. ვისაც სურს ქართული ენით ილაპარაკოს, მან უნდა ილაპარაკოს სოციალისტური ენითაც!—აი ასეთია სოციალისტური დიქტატურის მოთხოვნილება საქართველოში.

თედო ღლონტი.

თურქული პრესა

სტამბულის ძველი გაზეთი „იკდამ“ სამეთაურში „ჭეშმარიტი ზავის“ სათაურით დაბეჭდილია შემდეგი წერილი:

დიდი სახელმწიფოების მიერ ანატოლიისა და ჩვენს შესახებ, მოსამზადებელი ზავის პროექტი უნდა იყოს „ჭეშმარიტი ზავი“, რომ ჩვენთვისაც იყოს მისაღები და თანაც ცხოვრებაში გასატარებელი. „სევრის“ პროექტით წამოყენებული და ცხოვრებაში გატარებისათვის შემუშავებული ზავის პროექტი, ჭეშმარიტი ზავის პროექტის შინაარს არ შეიცავდა. ამიტომაც იყო, რომ იგი ვერ იქნა ცხოვრებაში გატარებული. ანატოლიამ ჩვეულებრივი მდგომარეობა ვერ მიიღო და ზავის სიკეთესაც ვეღარ მოესწრო (აქ ოთხი სტრიქონი ამოშლილია ცენზორისაგან).

ომიანობისას დროებითი ზავის ჩამოგდების შემდეგ, განვლილი სამი წლის დიდ ხანში, თურქების მიწა-წყალზე და მათ თავზე დატრიალებული ცეცხლი და მახვილი და სიკვდილი, სულ „სევრის“ ზავის უშინაარსო ნაყოფის შედეგებია. ვინაიდან „სევრის“ ზავის პროექტი, ნამდვილი ზავის პროექტის შინაარს იყო მოკლებული და თან თურქეთში და თურქებში, სიკეთისა და მშვიდობიანი ცხოვრების დამყარება ნაცვლად—იყო დამამცირებელი, მანადგურებელი და მონად გარდამქცეველი ამიტომ იყო, რომ მისი სის უკუში მოყვანის და ცხოვრებაში გატარებისათვის მიმართეს ჩვენს მოსაპირდაპირე საბერძნეთის ცეცხლს და მახვილს. მიუხედავად ჩვენი ქვეყნის დანგრევის და თანამემამულეთა გაჟლეტისა, იმ ყალბი ზავის პროექტის სისრულეში მოყვანა, რომ შეუძლებელი დარჩა, ეს ასე დარჩეს, ხალხი უფრო ამაღლდა და ამ მოლოდნელმა ხიფათამ მასში თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობის გრძნობა და სიყვარული აღძრა და მთელი ერი, როგორც ერთი სხეული, ერთი კაცი ისე მოაწყო დაპირე ძალა შექმნა და საბრძოლველად გამოიყვანა. ვინაიდან ჩვენ მიერ სევრის ზავის პირობები იქნებოდა საბერძნეთის ხელში ტყვედ ჩავარდნა და მათ მტარვალობაში და ძალმომრეობაში გულხელ დაკრეფილი მოჩვილება. ვერე ასეთ შედეგებსა და ნამდვილ ზავს შორის რაიმე კავშირი შეიძლებოდა? მიუხედავად იმისა, რომ თურქებს ნამდვილ ზავის საწინააღმდეგო არა ჰქონდათ რა, საბერძნეთის არმიამ მაინც შეტევა დაიწყო. დიახ თურქებმაც ამ შემოსეული ჯარის დასაპირისპირებლად, შეიარაღებულ ძალით დახვედრა და გამკლავება გადაწყვიტეს და ჭეშმარიტი ზავის შინაარს მოკლებულ „სევრის“ ზავის პროექტისაც ჭეშმარიტ ზავად შექმნილ საშუალების გამონახვას დაადგა. ასე რომ თურქ-საბერძნეთის ომი, არა ჭეშმარიტი ზავის ცხოვრებაში გატარებისა და ამავე დროს ჭეშმარიტი ზავის მოპოვებისათვის იყო გამოწვეული

ამ ბრძოლით, მიზნის მომხრენმა და არა ჭეშმარიტი ზავის ცხოვრებაში გატარებისათვის შემომხვევმა მხარემ, ჭეშმარიტი ზავის მძიებლების სასტიკი თავგანწირულების წინაშე მიზანს ვერ მიაღწია, მაშასადამე გამარჯვება აქ ჭეშმარიტი ზავის მძიებლებთა მხარეზე არის

„სევრის“ პროექტის შედგენის დროს, გამარჯვებულთა სულიერი ვითარების მართველების გავლენით, პროექტში აღნიშნულ საზავო პირობებს მიეცა გაკვეთილი სასჯელი შინაარსი, მაგრამ დღეს, ვინაიდან ასეთი შინაარსიანი ზავის ცხოვრებაში გატარების შეუძლებლობა ნახევარწლიანი გამოცდილებით უკვე არის გამორკვეული და ახალი საზავო პირობების შემუშავება გახდა—აუცილებელი, საკითხიც გარკვეულია, რომ საზავო პროექტიც უნდა იყოს „ჭეშმარიტი ზავის“ შინაარსისა.

ეს საკითხი კი მაინც, როგორც ზემოდ აღვნიშნეთ, თურქებსა და საბერძნეთს შორის მოსახვარი უთანხმოებისა და დავის მომასწავებელი მეტად შეკითხვაა იყო

ასე რომ დღეს, ანატოლიისა და კერძოდ თურქებისათვის აუცილებელი საჭიროება მათთვის მისაღები და ცხოვრებაში გასატარებელი ზავის პროექტი, „სევრის“ პროექტში აღნიშნული საზავო დებულებანი კი არა,—სულ სხვა დებულებებით შედგენილი ზავის არის—„ჭეშმარიტი ზავი“

დღეს ჩვენი გაზეთის ფურცლებში, ჩვენ მიერ საჭიროდ აღიარებული და შესამუშავებელი „ჭეშმარიტი ზავის“ პროექტი „გაკვეთილი სასჯელის“ შინაარ-

ასეთი ტიპიური სახელმწიფო დღეს ევროპაში საფრანგეთია, სადაც ბურჟუაზიის დიქტატურა უალრესობამდეა მისული და სახელმწიფოში მონარქის სახით „დემოკრატიის“ წარმომადგენელი, საფრანგეთის პრეზიდენტი პუანკარე ბრძანებლობს.

ასოთ-ამწყობი დ. მელაშვილი.

(შემდეგი იქნება)

ერების დამოუკიდებლობის „აღიარება“ გულწრფელი მხოლოდ მაშინ იქნება, თუ დაჩაგრულ ერის წარმომადგენელი ომამდეც და ომის დროსაც მოითხოვდა თავის საკუთარ „სამშობლოის“ მიერ დაჩაგრულ ერის გამოყოფას. 1916 წ.

ლენინი.

სასწრაფო საქმე

ჩვენმა პრესამ ჯერ კიდევ იმ დროს, როცა საქართველოს ახალი მოსავალი გასულ წელს არ იყო გამორკვეული; ეკონომიური სფეროში სასოწარმკვეთი...

...

მუშა ხელს მინდვრის სამუშაოები მოუწოდებენ და ეხლა მათი დაცლდენა სამერმისოთ საქმის დაშლა-დანგრევა იქნება.

გ. თავზარაშვილი.

---

25 თებერვალი ტფილისში

(შთაბეჭდილებანი)

მშვენიერი ამინდი. მზიანი დღე. დროშებით და ხალიჩებით გაწითლებული ქალაქი. წითელი ტფილისი. არაჩვეულებრივი იყო იმ დღეს დიდი ქალაქი. მრავალი ხალხი. აუწერელი წვეულება. ქართველთ ლაშქარი, წითელი ნორჩი ქართული ჯარი, სრულიად საქართველოს პირველი საბჭოთა ყრილობის წარმომადგენლები. მუშათა ორგა-...

...

და ამიერკავკასიის ამ ქვეყნების ერთად შესდგენა ისეთი ძლიერი ფედერაციის, რომელიც ამავე დროს თავისუფალი და დემოკრატიული იქნება, რადგან ამით ისინი ერთად მზარდ ეკონომიურ და პოლიტიკურ ძლიერებას მიიღებენ.

მონოპოლისტთა უღელთან ბრძოლისათვის აუცილებლად საჭიროა მუშათა საყოველთაო ბრძოლა და კოლექტიური ძალა ყველა ერისა და ენის მუშების.

ლენინი.

მუშათა წერილები

ახალი ეკონომიური პოლიტიკა და საბჭოთა სისტემა

ახალი ეკონომიური პოლიტიკა—არ, ახალი და ძველი პოლიტიკა საბჭოთა ხელისუფლებისა როგორც რუსეთში, ...

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მთიოლე ორკესტრი მოთავსდა იქვე და ნიშნის მიცემით დაიძრა ჯარის ნაწილები. ჯერ წამოვიდა რუსის წითელი ჯარის ნაწილები: ცხენოსნები, ფეხოსნები და სხ. მათ მოყვა ქართულ წითელ ჯარის ნაწილები. ეს ჯერ კიდევ ნორჩი ქართული ეროვნული ჯარია. წინ მოდის ქართული სამხედრო სკოლა. ლამაზ მწკრივებში ჩვენ ვხედავთ ახალ საქართველოს სიძლიერეს. ჯარი, ეს ფუძე სახელმწიფოსი, უმთავრესად რევოლიუციონური წითელი შეგნებული ჯარი, რომელსაც ესმის რევოლიუციის დიადი მიზნები, რევოლიუციის დიადი მომავალი. ეს ნორჩი ჯარი არის მშრომელთა მომავალი ლამაზი საქართველო.

ცხენიანი სკოლას მოყვება ქართული სამხედრო ნაწილი—ერთ ერთი ათასეულთაგანი. ცხენიც მკრდათ მოდიან. კარგად ჩაცმულნი ქართულ ელეგერით თუშურ ქუდებში.

აგერ ამაყი ქართველი არტილერისტები, რომლებიც მწყობრში ქვეითებს არ ჩამორჩებიან.

შემდეგ კიდევ სხვა ქართული ნაწილები და ასე ამგვარად დასრულდა პარადი.

საღამოს 6 საათისთვის დანიშნული სრულიად საქართველოს საბჭოთა პირველი ყრილობა. ყველა სახელმწიფოს ხაზინის თეატრისაკენ მიეშურება. თეატრის შესავალს ამშვენებს დიდი სურათი ქართველი ქალისა ეროვნულ ქართულ ტანისამოსში. ეს სურათი სიმბოლოა საქართველოსი, თეატრის გარეთ და თეატრში წესრიგს იცავს ქართველი მილიციონერი. ჩინებულად უჩვენებენ ადგილებს როგორც დელეგატებს, აგრეთვე სტუმრებს. მიგები შესავალ კარებთან არის წარწერა: „გაუმარჯოს სრულიად საქართველოს დელეგატების პირველ საბჭოთა ყრილობას".

თეატრის დარბაზი ლამაზათაა მორთული, წარწერები, დროშები, რევოლიუციონერთა სურათები, სახელმწიფო ღერბი და დროშა—ყოველივე ეს სახეიოთ ელფერს აძლევს თეატრის დარბაზს. დელეგატები იკავებენ თავიანთ ადგილებს. არიგებენ გაზეთებს. გაზეთებით გაივსო პარტერი. ჩვენი ერთი ამხანაგთაგანი დაარიგა გაზეთი „ტრიბუნა" რომელიც სასახლეში არ ყოფილა თურმე მოტანილი.

სოთულ 7 საათ. საათზე აიხადა ფარდა სცენის ტილო მშვენიერ, საგანგებოთ დახატულ სურათს წარმოადგენს. ამოსავალი მზე, თოვლიანი მთები და ამ სილუეტზე ქართველი მუშა ხელს უწვდის თავის მუშას. სცენაზე კი ბიუსტი მოთავსებული მარქსის კანდინკა; მარცხნით ლენინის და მარჯვნით ენგელსის.

ფილიპე მახარაძე ხსნის ყრილობას. მოიგონებს დროებითი გუნდი, რომელსაც ხელმძღვანელობს კოტე ფოცხვერაშვილი და კალანდაძე, ასრულებს ინტერნაციონალს.

მის მარცხნივ, რომელიც პრეზიდიუმისათვის არის მიჩნეული, ჯერ ჯერობით მხოლოდ ფ. მახარაძე. მარცხნით პრესის წარმომადგენლები, მარჯვნით კანცელარის (სტენოგრაფისტები).

პრეზიდიუმი არჩევისთანავე იკავებს ადგილს და იწყება მისალმებანი.

აქ თქვენ წინაშე ვით ეკრანზე გადის მთელი პლეიადა რევოლიუციის წარმომადგენლებისა: აქ არიან ერების წარმომადგენლები: ლუკოთი (რუსეთის), მაზლიახარისკი (აზერბეიჯანის), მიასნიკიანი (სომხეთი), ლაკობა (აფხაზეთი), ბაგლოევი (სამხრეთ ოსეთი), ელბაქი (აჭარა), თავხელიძე (ცენტრალურის), არიან ჯარის და პროფესიონალური კავშირების წარმომადგენლებიც: ორჯონიკიძე (რ. კ. პ. ც. კ.), კირიაკი (რ. ც. ა. კ.), ეგნატოვი (ცალკე კავკასიის არმიის), ელიავა, (საქართველოს წითელ ჯარის), კაკაბაძე (ამიერ-კავკასიის სოც.-ფედერალისტთა სარევ. პარტიის), დუმბაძე (ტფილისის საბჭო), ეგოროვი (სახალხო ცენტრის, წითელ არმიისა და ფლოტისა საბჭოთა).

ზოგიერთი ორატორთა „მიხედნილი" კვეთრი სიტყვები, გუნდის მიერ ქართულად შესრულებული ინტერნაციონალი, რომელიც დროგამოშვებით ორკესტრი სცვლიდა—ყოველივე ეს კარგათ ეფარდებოდა ყრილობის ქართულად ისვლელობას. გრძნობდი რომ ეს იყო საქართველო, მშრომელი საქართველო თავის წარმომადგენლების სახით. პირველ საათზე დასრულდა სხდომა, რასაც მოჰყვა საკონცერტო განყოფილება.

დასასრულ აღსანიშნავია „აბესალომ და ეთერი"-ს მეორე მოქმედება, რომელიც ლამაზად ჩატარდა თვით ზ. ფალიაშვილის ხელმძღვანელობით.

მას მოჰყვა ბალეტი, მორდკინის მიერ დადგმული „ცხენოსანთა შესვენება".

აგრეთვე ლ. ს ნაწილები შუქით გაზეთი, რომელიც საგანგებოთ იმ დღისათვის დამზადებული იყო განათლების კომისარიატის კინო განწყობის მიერ. მრავალი ახალი ცნობა საერთაშორისო რევოლიუციონურ მოძრაობის მსვლელობასთან დაკავშირებული ეკრანზე გადმოგვცა აღნიშნულ შუქურ გაზეთმა.

ასეთი იყო საერთო შთაბეჭდილება 25 თებერვლიდან.

ნასიამოვნები მოვდიოდით სახლებისაკენ, მხოლოდ ჩვენს სიამოვნებას ერთგვარ ხელს უწყობდა ის გარემოებაც, რომ ყაზარმისკენ მიმავალი ჯარი მშვენივრად მოიმღეროდა სხვა და სხვა ქართულ სიმღერებს და მგონი ძილსაც უფრთხობდა და ალბად აკვირვებდა კიდეც ბევრ მოქალაქეს, რომელსაც ის დღე საქართველოს დამქცევ დღეთ წარმოედგინა.

აა.

დაგვიანებული აპრილი

ამძიმებს ქარში ლელვების ტოტებს
ჩემი ლექსები როგორც იუდა.
ფანჯრების იქით არდანი გოდებს,
და რუსის ქალი მღერის ჯიუტათ.

ო, ჩემი ბედი როგორც გელათი,
ჩემი ოცნება როგორც ერეკლე —
არის ამაყი (ღირს გასამხელათ)
მაგრამ ტკივილით ვატარებ ეკლებს.

ბევრი ორდობე გამოვიარე
ჰიანურივით სული მიტირის.
ქორის ფეხებთან ვარ მგლოვიარე,—
ეს იცის მხოლოდ ღამემ ქვითკირის.

გუშინ ქურდები უვლიდენ ეზოს
წელში მოხრილი ვით ასკილები.
ერთგულ ძაღლს სარით მოტეხეს თეძო
რომ მოეპარათ მამის ქილები.

ნეტავი ასე რათ გამიმეტეს
მუდამ კეთილი, სახე უზადო.
ზამთრის ოზობა ადრჩობს იმედებს:
მაცხოვარ! აპრილს რამდი უცადო.

რაჟდენ გვეტაძე.

აზერბეიჯანის, სომხეთის და საქართველოს საბჭ. რესპუბლიკების საკავშირო ხელშეკრულება*)

აზერბეიჯანის, სომხეთის და საქართველოს სოციალისტურ საბჭოთა რესპუბლიკების წარმომადგენლების სრულ უფლებიანმა კონფერენციამ, გამოვიდა რა დიდი პროლეტარული რევოლიუციის მიერ აღიარებულ ხალხთა თვით გამორკვევის უფლებებიდან, იცნო რა ხელშეკრულობის თითოეულ მონაწილის დამოუკიდებლობა და სუვერენობა და სცნობს რა თავის ძალების შეკავშირებების საჭიროებას თავდაცვის მიზნებისა და სამეურნეო აღმშენებლობის ინტერესებისათვის,—დაადგინა, რომ ამიერიდან აზერბეიჯანის, სომხეთის და საქართველოს სოციალისტური საბჭოთა რესპუბლიკები ამყარებენ ურთიერთ შორის მჭიდრო სამხედრო პოლიტიკურ და ეკონომიურ კავშირს შემდეგ საფუძვლებზე:

1. რესპუბლიკების კავშირის უმაღლეს ხელისუფლებათ ითვლება აზერბეიჯანის, სომხეთის და საქართველოს მთავრობების მიერ თანასწორი რიცხვით არჩეული წარმომადგენლების სრულუფლებიანი კონფერენცია.

2. სრულუფლებიან კონფერენციის აღმასრულებელ ორგანოდ ითვლება საკავშირო საბჭო, რომლის წევრებს ირჩევს და უკან იწვევს კონფერენცია.

3. საკავშირო საბჭოს გამგეობაში გადადის: სამხედრო საქმეები, ფინანსები, საგარეო პოლიტიკა, საგარეო ვაჭრობა, გზები, ფოსტა-ტელეგრაფი, კონტრრევოლიუციასთან ბრძოლა და ეკონომიური პოლიტიკის ხელმძღვანელობა მოკავშირე რესპუბლიკების ტერიტორიაზე.

4. საკავშირო საბჭო შესდგება თავმჯდომარისა, მისი მოადგილისა და წევრებისაგან.

ა) სამხედრო საქმეთა სახალხო კომისარი,

ბ) ფინანსთა სახალხო კომისარი,

გ) საგარეო საქმეთა სახალხო კომისარი,

დ) ფოსტა-ტელეგრაფის სახალხო კომისარი,

ე) საგარეო ვაჭრობის სახალხო კომისარი,

ვ) გზათა მიმოსვლის სამმართველოს უფროსი,

ზ) კონტრ-რევოლიუციასთან მებრძოლი საგანგებო კომისიის თავმჯდომარე.

შენიშვნა: 1) მოკავშირე რესპუბლიკების სათანადო სახალხო კომისარიატები უქმდებიან, გარდა კონტრ-რევოლიუციასთან მებრძოლი საგანგებო კომისიებისა, რომლებიც რჩებიან რესპუბლიკებში მათი საკავშირო საგანგებო კომისიისათვის დაქვემდებარებით.

შენიშვნა: 2) სამხედრო საქმეთა ფინანსების და ფოსტა-ტელეგრაფის სახალხო კომისარიატებს ჰყავთ მოკავშირე რესპუბლიკებში თავისი რწმუნებულები, რომლებიც წევრობის უფლებით შედიან რესპუბლიკების მთავრობებში.

5. საკავშირო საბჭო ყველა საკითხებში, რომლებიც კი შედის მის გამგებლობაში, ცემს დეკრეტებს, განკარგულებებს, ინსტრუქციებს და საერთოდ იღებს ყოველ საჭირო ზომას მათზე დაკისრებული ამოცანების განსახორციელებლად.

6. მოკავშირე რესპუბლიკების ტერიტორიაზე ეკონომიური ორგანოების მოქმედების გასაერთიანებლად არსდება „უმაღლესი ეკონომიური საბჭო", რომელიც მოქმედებს საკავშირო საბჭოს მუდმივი კომისიის უფლებით.

7. უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოს შემადგენლობაში შედის მის თავმჯდომარის უფლებებით საკავშირო საბჭოს თავმჯდომარე ან თავმჯდომარის მოადგილე და წევრების უფლებებით—სამხედრო და საზღვაო საქმეთა, ფინანსთა, გზათა მიმოსვლის, საგარეო ვაჭრობის სახალხო კომისარები, მოკავშირე რესპუბლიკების ეკონომიური საბჭოების წარმომადგენლები, ამიერ-კავკასიის პროფკავშირების საბჭოსა და საკავშირო მუშა-გლეხთა ინსპექციის წარმომადგენლები.

8. უმაღლესი ეკონომიური საბჭო იმუშავებს მოკავშირე რესპუბლიკების ერთიან სამეურნეო გეგმას, უდგენს მას დასამტკიცებლად კონფერენციას, უძღვება ეკონომიურ კომისარიატების მუშაობას, ამ გეგმის მიხედვით, თვალყურს ადევნებს მის განხორციელებას და საჭიროების დროს ახდენს ამ გეგმის შესწორებას.

9. ყველა საკავშირო უწყებებისა და დაწესებულებებისა და აგრეთვე მოკავშირე რესპუბლიკების ეკონომიურ საბჭოებისათვის აუცილებლად სავალდებულოა უმაღლესი ეკონომიური საბჭოს დადგენილებები.

10. იმ შემთხვევაში, როდესაც უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოს დადგენილებები ეხება არა გაერთიანებულ უწყებებს და დაწესებულებებს, უმაღლესი ეკონომიური საბჭო ახხორციელებს ამ დადგენილებებს სათანადო რესპუბლიკების ეკონომიურ საბჭოების საშუალებით.

11. საკავშირო საბჭოსთან დგება საკავშირო მუშა-გლეხთა ინსპექცია, რომელიც უძღვება და აერთიანებს რესპუბლიკების სახალხო მუშა-გლეხთა ინსპექციის კომისარიატების მუშაობას საკავშირო კომპეტენციის საკითხების ფარგლებში და აგრეთვე საკავშირო ორგანოების მოქმედების საკონტროლოდ.

12. საკავშირო საბჭო და მისი ხელქვეითი ორგანოები ყველა თავის მოქმედებათა ანგარიშს უდგენენ სრულ უფლებიან კონფერენციას კავშირში შესულ რესპუბლიკების წარმომადგენლებისას. სრულუფლებიან კონფერენციას უფლება აქვს შეაჩეროს ან გააუქმოს ყოველგვარი დადგენილება, ან განკარგულება საკავშირო საბჭოსი, უმაღლეს ეკონომიურ საბჭოსი და სხვა საკავშირო ორგანოებისა, როგორც რესპუბლიკის მთავრობების პროტესტის მიხედვით ისე თავის შეხედულებით.

13. რესპუბლიკების კავშირი ამყარებს ურთიერთობას რ. ს. ფ. ს. რ.-თან საკავშირო ხელშეკრულების საფუძველზე.

*) ამიერ-კავკასიის კომუნისტურ ორგანიზაციათა პირველ ყრილობაზე მიღებული რეზოლიუცია ამიერ-კავკასიის სოციალისტურ რესპუბლიკათა ხელშეკრულების პროექტის შესახებ.

რედ.

სოფლის მდგომარეობა

ყველასათვის ცხადია თუ რა როლს თამაშობს დღეს სოფელი ეკონომიურ ცხოვრებაში, დღეს უკვე დარწმუნებული ვართ, რომ ჩვენი არსებობა დამოკიდებულია ფიზიკურად მშრომელი გლეხის მარჯვენაზე, რომელიც თავისი თავგანწირული შრომით ქმნის არსებობისათვის აუცილებელ საჭირო საგნებს, იკმაყოფილებს რა თავის თავს სურსათით, ზედმეტი მიაქვს გასაყიდად, რათა შეიძინოს ის ნაწარმოები, რომლის შექმნა მას თითონ არ შეუძლიან, მკითხველისათვის ჭეშმარიტებაა, თუ ამ პროცესის დროს რა ბედი ეწვევა მუშის შრომით ნაწარმოებს, გაჭირვების ნიადაგზე მშრომელთა ნაწარმოები, უშრომელთ, ე. ი., სპეკულიანტებს უვარდებათ ხელში. ამ რიგად გადადის ნაწარმოები წვრილიდან უფრო მსხვილ სპეკულიანტთა ხელში, ცხადია გადიდებული ფასით, ბოლოს როდესაც ეს პროცესი დამთავრდება საქონლის დირებულება უკვე აღწევს უმაღლეს წერტილს. ამის შემდეგ იწყება განმეორებითი პროცესი სპეკულიაციისა, რომელიც შეუბრალებლად ყვლეფს ქალაქის იმ მუშებს, რომლებიც თავისი პატიოსანი შრომით ცდილობენ არსებობას. ამ შემთხვევაში საშინელ ექსპლოატაციის ქვეშ იმყოფებიან ნამდვილ შრომაზე დაყრდნობილი, როგორც სოფლის, აგრეთვე ქალაქის მშრომელებიც, საჭიროა ამ გარემოებას ყურადღება მიექცეს.

სოფლელი მუშა, ისე როგორც ქალაქელი, პროგრესიულად მოაზროვნე საზოგადოებისაგან უფრო შორს სდგას. თუმცა დღეს, რევოლიუციის შემდეგ, კულტურის სხივებმა იქაც დაიწყეს გაშუქება. მთავრობამ უკვე ამ მხრივ გაითვალისწინა სოფლელი მოქალაქების მდგომარეობა და გაუმჯობესების მიზნისათვის, მაზრის სამმართველოებში გაიჩინეს აგრონომები, ინჟინრები, ექიმები და სხვა სპეციალური დარგის მცოდნე პირები. მათ დანიშნულებას შეადგენს ფართო მასისათვის გაახსნან ყველა ის საკითხები, რომლებიც დღემდე მოუმზადლობისა გამო უშედეგონი არიან. მაგრამ ეს სამწუხაროდ ასე არ ხდება ექიმები მხოლოდ მაშინ უწევენ სამედიცინო დახმარებას ავადმყოფს, როდესაც მისი მორჩენა მოულოდნელია. აგრონომები მხოლოდ მაშინ აძლევენ მუშებს დარიგებას, როდესაც მათი ბაღები გაფუჭდება, ასევე ხდება სხვა დარგშიაც. ქართული ანდაზა ამბობს, ურემი რომ გადაბრუნდება გზას მერე მიგვებნიანო. ასეთი ანდაზები ჩვენთვის ჭკუის მასწავლებელი უნდა იყოს და დახმარებაც სწორედ დროზე უნდა ხდებოდეს, ვინემ ეს გვიან არის. თითოეული სპეციალური დარგის მცოდნენი, რომელიც მთავრობას ჰყავს დაქირავებული სისწორით უნდა ასრულებდენ თავის მოვალეობას და არა მარტო კაბინეტებში ისხდენ და უცდიდნენ გაჭირვებული გლეხის მიმართვას. აგრონომები უნდა ფართო მასაში რეფერატებს აწყობდნენ, ექიმები უნდა ხშირად საზოგადოებაში ჰიგიენაზე საუბრობენ და ასე სხვა დარგშიაც. ერთი სიტყვით სოფელი სახალხო უნივერსიტეტის სახით უნდა შევაჩვიოთ ყოველივე პროგრესიულ ნაბიჯს. სოფლის გათვითცნობიერება და კულტურულად გაკეთილშობილება მოასპობს ყოველგვარი პარაზიტების და სპეკულიანტების ადგილს. მხოლოდ ასეთ ჩამორჩენილ მასებს ჩვენ გვერდით ამოვიყენებთ და შეერთებულის ძალით მედგრად გავწევთ საკაცობრიო იდეალისაკენ.

სტ. შალიკო ჩიხიაშვილი.

საბჭოთა ფულების ნიშნების გამოცვლის შესახებ

ვინაიდან წითელარმიელების, მუშების და მოსამსახურეთა მიერ მიღებული იანვრის ჯამაგირები საბჭოთა ფულების ნიშნებით უკვე შეცვლილია ქართულ რვა მილიარდი მანეთის რაოდენობით, ამის გამო სახალხო ფინანსთა კომისარიატის მიერ შეწყვეტილია ხაზინის ფულის ნიშნების გადაცვლა.

სოციალისტური პარტიები, რომლებიც თავიანთი მოქმედებით არ დაამტკიცებენ ქსოვლათ რევოლიუციის დროსაც და რევოლიუციის გამარჯვების შემდეგაც რომ ისინი გაანთავისუფლებენ ერებს და ძალმომრეობენ მათთან დამოკიდებულებას თავისუფალ კავშირის საფუძველზე—ხოლო თავისუფალი კავშირი ყალბი სიტყვაა (лживая фраза) გაყრის უფლებისა—ასეთი პარტიები ჩაიდენენ ღალატს სოციალიზმის წინაშე 1916 წ.

ლენინი.

სრულიად საქ. საბჭოთა ყრილობის სახეიმო გახსნა

(მოკლე ანგარიში)

25 თებერვალს საოპერო თეატრის შენობაში გაიხსნა სრულიად საქართველოს საბჭოთა ყრილობა.

თეატრი, როგორც შიგნით, ისე გარეთ საზეიმოთ მორთულია. შენობა დამშვენებულია დროშებითა და საქართველოს ღერბით.

ყრილობას ხსნის ფილიპე მახარაძე და აცხადებს სხდომას, რომ რეგისტრაციაში გატარებულია 276 დელეგატი გადამწყვეტი ხმის უფლებით, ხოლო 67 დელეგატი სათათბირო ხმის უფლებით.

ყრილობის გახსნისას გუნდი ასრულებს ინტერნაციონალს ქართულ ენაზედ.

ფილიპე მახარაძე თავის სიტყვაში აღნიშნავს, რომ მუშათა და გლეხთა დეპუტატები არის ჭეშმარიტი ხელისუფალნი საქართველოს მიწა-წყლისა. ორატორი სალამს უძღვნის საბჭოთა ფედერაციის რესპუბლიკებს და იგონებს დაღუპულ კომუნარებს, რის გამო ორკესტრი ასრულებს სამგლოვიარო ჰიმნს.

შემდეგ ორატორი სალამს უძღვნის რევოლიუციის ხელმძღვანელთ ამხ. ლენინს, ტროცკის, კალინინს და სხ. გუნდი ასრულებს ინტერნაციონალს.

მისასალმებელ სიტყვის შემდეგ ყრილობა ირჩევს პრეზიდიუმს.

ერთხმად არჩეულ იქნა პრეზიდიუმში ფილიპე მახარაძე, მამია ორახელაშვილი, ს. ორჯონიკიძე, მ. ოკუჯავა, ა. გეგეჭკორი, თ. დლონტი, ა. იქუაშვილი, ლ. დუმბაძე, ხაზარეტიანი, მ. ტოროშელიძე, ბუდუ მდივანი, კირიაკი, სამაშვილი, მამულია, ცინცაძე, ლისოვსკი, ს. თოდრია, პაპუნაშვილი ბაბალე, ლაკობა, ნასარიძე, ი. სტურუა, გაგლოევი, ვარამიშვილი, შაბინოვი, ბლიაძე და ხიმშიაშვილი.

საპატიო თავმჯდომარედ ირჩევენ ამხ. ლენინს, ტროცკის, კალინინს, სტალინს და მიხა ცხაკაიას.

პრეზიდიუმის არჩევის შემდეგ, ყრილობას ესალმება საბჭოთა რესპუბლიკების, კომპარტიის, შემ. სოც. ფედ. პარტიის, ჯარის, ტფილისის საბჭოს, მუშათა ორგანიზაციების და სხ. წარმომადგენელნი.

საღ. 10 საათზე სხდომა დაიხურა და დანარჩენი მილოცვები გადადებულ იქნა დილის სხდომისათვის.

ახალი ამბები

— **ღვინო საქონელზე გადასაცვლელად.** მიწათ-მოქმედების სახალხო კომისარიატში შემოვიდა წინადადება გაერთიანებული საგარეო ვაჭრობისა, რათა მას მიეცეს ღვინო სტამბოლის ბაზარზე გასატანათ, საქონელზე გადაცვლის პირობით.

— **კვირა წითელარმიელთა დახმარებისათვის.** მარტის 3—10-ის განმავლობაში მთელ ამიერკავკასიაში ეწყობა კვირა ცალკე კავკასიის არმიის წითელარმიელთა დასახმარებლად. ამ კვირის საორგანიზაციო კომისიაში ს. ს. ს. რ. შევიდნენ ამხ. ლისოვსკი, ოკუჯავა და მ. ორახელაშვილი.

— **ეპიდემიასთან ბრძოლა.** სახალხო ჯანმრთელობის კომისარიატის მიერ მოწყობილია ტფილისში დამატებითი იარაკი პარტახტიან სახადით შეპყრობილ 100 კაცისათვის.

— **პროფესიონალურ მოძრაობის სკოლა.** ს. რ. პ. კ. ც. ს. კავშირული მარტის 10 ს ხსნის ტფილისში პროფესიონალურ მოძრაობის ამიერკავკასიის სკოლას 55 მსმენელთათვის, რომელნიც (ავსებით) უზრუნველყოფილნი იქნებიან სკოლის მიერ, რის გამოც იქვე ეწყობა ინტერნატი. სკოლის დანიშნულებაა—მოამზადოს პასუხისმგებელი პროფესიონალური მუშაკნი. ადგილების საერთო რიცხვი სკოლაში მოსწავლეთა შორის შემდეგ ნაირადაა განაწილებული: საქართველოს მიკუთვნილი აქვს 20 ადგილი, აზერბეიჯანს—15, სომხეთს—15 და რკინისგზების პროფკავშირს—5. აღნიშნულ რესპუბლიკის პროფკავშირები და რკინისგზის პროფკავშირი მიავლინებენ სკოლაში მსმენელთა დასახელებულ რიცხვს.

— **სოციალურ უზრუნველყოფის სახალხო კომისარიატი.** რ. ს. ფ. ს. რ. მაგალითად, სადაც სოციალური უზრუნველყოფის სახალხო კომისარიატი და მისი ორგანიზაციები ცნობილია როგორც დამკვრელი, განზრახულია ს. ს. ს. რ. სოციალურ უზრუნველყოფის კომისარიატი და მისი ორგანიზაციები დამკვრელად გამოცხადდნენ.

— **ახალი წიგნი.** რედაქციამ მიიღო საქართველოს შევარდენთა კავშირის მიერ გამოცემული „ქართული მოძრავი თამაშობანი“ შედგენილი მათთვის 1 შევარდენის ვარჯიშთავის გ. მერკვილაძის მიერ. წიგნში მოთავსებული 120 თამაშობა, რომელთა შორის მხოლოდ ათი უცხოა. დართული აქვს წინასიტყვაობა თამაშობათა მნიშვნელობაზე ექიმ ს. ასლანიშვილის და ბათუმის 2 შევარდენის ვარჯიშთავის დ. ჯავრიშვილის. წიგნი ლამაზად არის გამოცემული.

— **მთ. პოლიტგანათლება.** საქ. რევკომმა დაამტკიცა ხარჯთაღრიცხვა 16, 649, 591, 100 მან. რაოდენობის მთ. პოლიტგანათლების და სამაზრო პოლიტგანათლების შესახებად.

— **სახალხო ბანკი.** სახ. ბანკის ძირითადი თანხა, საქ. რევკომის დადგენილებით, გადიდებულ იქმნა 30-დან 50 მილიარდამდე.

— **აფთიაქები.** საქ. რევკომის მიერ დამტკიცებულია პროექტი აფთიაქების საკუთარ სამეურნეო ანგარიშზე გადასაცვლელად.

აფერისტები. გაჩნდნენ პირები, რომლებიც თავს ტფ. ადმასკომის აგენტებს უწოდებენ. ისინი დაიარებიან კერძო ბინებში და ზომავენ საბინაო შენობებს და აბეზღვინებენ მეპატრონეებს გადასახადს. ვინაიდან ქალ. რევკომის ბრძანების (№ 50) მესამე პარაგრაფის ძალით, ახალი, საბინაო გადასახადი შემოღებული იქნება მხოლოდ მუნიციპალურ სახლების აღრიცხვის შემდეგ, რომელთა სია ჯერ კიდევ არაა გამოქვეყნებული, და ვინაიდან ტფ. ადმასკომს არავისთვის არ მიუნდვია ასეთი რამ, ამიტომ ასეთი პირები არიან აფერისტები და უნდა გადაეცეს მილიციას.

— რედაქციამ მიიღო გრიგოლ ზოდელის წიგნი „დალურსმული ხელები“.

— სახელმწიფო საოპერო თეატრში წარმოდგენები განუწყვეტლივ იდგმება იმის მიუხედავად, რომ თეატრის შენობაში სწარმოობს სრულიად საქართველოს პირველი საბჭოთა დელეგატების ყრილობა. სხდომები დელეგატებისა ხდება დღისით, საღამოს კი ჩვეულებრივი სპექტაკლები. ოთხშაბათს მარტის 1-ს გაიმართება „ზღაპრები გოფმანისა“, ხუთშაბათს მარტის 2-ს „კარმენი“, შაბათს მარტის 4-ს „ტრავიატა“ სტოლერმანის დირიჟორობით, კვირას მარტის 5-ს „დუბროვსკი“ აგრეთვე სტოლერმანის დირიჟორობით.

შეცდომის გასწორება.

ჩვენი გაზეთის უკანასკნელ ნომრებში არის წერილები ხ. ე—ლის ფსევდონიმით, წერილის ავტორია არა ხ. ე—ლი, არამედ ხ.—ელი.

პარტიაში

ოთხშაბათს, საღ. 6 საათზე გაზეთ „ტრიბუნის“ რედაქციაში დანიშნულია ახალ. დრ. კავშირის სხდომა.

ახალ. კავშირის პრეზიდიუმი.

—

ახალ. დრ. კავშირი ამით აცხადებს ორგანიზაციების საყურადღებოდ, რომ ალ. ქაბუკიანი და დ. გელოვანი არ ითვლებიან საქ. მემარც. სოც.-ფედ. პარტიის წევრებათ.

ახალ. დრ. კავშირი.

უცხოეთი

ნაუენი. 23 თებ. რომის კორესპონდენტი „ტაიმსს“ აცხობებს, რომ გენუას კონფერენციის მომწვევ კომიტეტს წინადადება მიეცა, რომ თავისი მუშაობა დაამთავროს 23 მარტამდე.

ნაუენი. 23 თებ. ლოიდ ჯორჯმა დააკმაყოფილა პუანკარეს სურვილი და იგი გაემგზავრება პარიზში. როგორც გაზეთები აღნიშნავენ დიდი ბრიტანეთისა და საფრანგეთის წარმომადგენელთა ცდა იქნება შეთანხმება მიაღწიონ გენუას კონფერენციის საკითხებში.

ერთი უმთავრესი საკითხი ამ თათბირზე იქნება რუსეთის საკითხი, რომლის ირგვლივ მოსალოდნელია შეთანხმება.

პარიზი. 23 თებ. „ტანი“ აღნიშნავს, რომ ლოიდ-ჯორჯის წინადადება ფინანსიურ-ეკონომიური უწყებების ხელშეუხებლობის შესახებ, რომელიც იქნება რუსეთში, რუსეთისათვის მისაღები იქნება.

ბუქარესტი. 23 თებ. ბელგრადში შესდგა სპეციალური თათბირი მცირე ანტანტისა გენუას კონფერენციის საკითხთა ირგვლივ.

პარიზი. 23 თებ. ლონდონის გაზეთების ცნობით, ლოიდ ჯორჯმა განაცხადა, რომ ოსმალეთის საკითხი გენუას კონფერენციაზე დაისმება და პრინციპიალური კამათის საგნად გახდება.

ნაუენი. 23 თებ. ხაზინის კანცლერმა თემთა პალატაში შეიტანა განცხადება, რომ გერმანიის კონტრიბუცია ვერ აკმაყოფილებს ბრიტანეთის ჯარის ხარჯებს რეინში. ამის გამო საკითხი დაისვა ჯარების ევაკუაციის შესახებ.

რომი. თებ. 24-ს მიღებულია ოფიციალური ცნობა, რომ გერმანია შეიყვანეს საერთაშორისო სინდიკატში, რომლის მიზანს შეადგენს რუსეთის აღდგენა.

ბოროდო. თებ. 24-ს გერმანიის მთავრობამ, გადასწყვიტა დანიშნოს თავის წარმომადგენლად ამერიკაში არა დიპლომატი, არამედ ფინანსისტი ბარბურგი.

ბოროდო. თებ. 24-ს ტავიონსკიმ განაცხადა, რომ რუსეთ-რუმინეთის შორის მოლაპარაკების შეწყვეტის მიზეზი არის რუმინეთის მთავრობის მიერ უარყოფა ბესარაბიის საკითხზე მსჯელობისა მანამ, სანამ რუსეთის მთავრობა იქმნება ცნობილი ევროპის სახელმწიფოთა მიერ. რუმინეთი თანახმაა აწარმოოს მოლაპარაკება მოსკოვთან მხოლოდ ეკონომიურ საკითხებზე. პირობად შემდეგი მოლაპარაკებისა რუმინეთის მთავრობა სთვლის, რუსეთის მიერ ცნობას ბესარაბიაზე რუმინეთის უფლებების.

მანჩესტერი. 27 თებ. ამერიკის სენატის არსებულ საგარეო საქმეთა კომისიამ, პრინციპიალური თანხმობა განაცხადა წყნარ ოკეანეს საკითხის შეთანხმებაზე.

ნიუეი. 27 თებ. იტალიის, შრომის კონფედერაციის აღმასრულებელმა კომიტეტმა მიანდო პარლამენტის სოციალისტურ ფრაქციას, მხარი დაუჭიროს იმ მთავრობას, რომელიც საქმით ეცდება ხალხის ელემენტალურ უფლებათა აღდგენას დასაკმაყოფილებლად პროლეტარიატის აუცილებელ მოთხოვნილებათა. გაზეთი „ავანტი“ ეხება ამ დადგენილებას და ხედავს მიგ უარყოფას სოციალისტურ პარტიის მილანის კონგრესის დადგენილებათა და უწოდებს ახალ ტაქტიკას მუშებისას—„გზას დაღუპვისაკენ“. სერატი აცხადებს, რომ დადგენილება შრომის კონფედერაციისა აიძულებს სოციალისტურ ფრაქციას ბურჟუაზიასთან თანამშრომლობას და მაშასადამე პარტიის განხეთქილებას.

ბერლინი. თებ. 24-ს საკონტრიბუციო ხარჯის დასაფარავად გერმანია ვალდებულია აიღოს სესხი 171 მილიარდ მარკის ჯამით. მთავრობამ აუწყა რეპარაციების კომისიას, რომ გერმანიამ მისცა წინადადება მოკავშირეთ, მოახდინონ კონტრიბუციის აღება ნატურით.

საქართველოს წითელი ჯვრის საზოგადოების მოწოდება

მოქალაქენო.

„ძმა ძმისთვინაო, შავი დღისთვინაო“.

თქვენ ყველას, საქართველოს მცხოვრებნო, ვინც იცით რა არის შიმშილი, ყველას, ვისაც კი მოძმისთვის გული შეგტკივათ, მძაფრი ყიჟინით მოგმართავს გაჭირვების წინააღმდეგ მებრძოლთა გუშაგი—წითელი ჯვარი.

დაიმშა რაჭა. დაიმშა ლეჩხუმი. დაიმშა ზემო იმერეთი. ნაწილობრივ გურია, სამეგრელო.

ვინ არ იცის თუ რა ახლავს თან სიმშილს—სიცივე, სიტიტვლე, პარტახტი, სოფლე, შავი ჭირი. სიმშილი აიძულებს დამშეულს შესჭამოს სათესლე, შესჭამოს მარჩენალი კამეჩი, ძროხა და ხარი. დასწვას თავისი ბუდე—თავისი სახლი.

სიმშილი უსპობს დამშეულს საშუალებას ახალი მოსავლის მოყვანისა, ხელ ახლა ფეხზე დადგომის იმედს. სიმშილი ერთ მხარეში, მეორე კუთხესაც სიმშილს უქადის.

ის ხალხში ადამიანურ გრძნობებს აღრჩობს და მშობელთა—შვილთ ერთმანეთის სისხლის მსმელ მხეცებად ქმნის და თუ დასაწყისშივე ხალხის ერთსულოვანი შეტევით არ ჩაიხრჩო, ის თვით დაახრჩობს, მოსპობს და გაანიავებს მთელ ერს, მის კულტურას, მის ფიზიკურ არსებობას.

საქართველოსაც უქადის საფრთხეს სიმშილი და მებაირაღტრე დახმარებისა წითელი ჯვარი—ორგანო სიყვარულისა და სათნოებისა, კვლავ გიმეორებთ, უშველეთ თქვენ ძმებს, უშველეთ მოყვასთა—უშველეთ საკუთარ თქვენ თავს არ დამშეულნო.

პაწია ბავშვების მშობლებო ნუ დაივიწყებთ, რომ რაჭა-ლეჩხუმში, ზემო-იმერეთში, გაძღარნი, ჩამოძხმარნი, დაპრანჭული სახეებით პაწია ბავშვები დედ-მამას ხელებს უწვდიან და სლოკინით ოდნავღა აჩურჩულებენ თქმას, დედა მშია. მამავ მშია. მაშინ, როცა თქვენ საკუთარს მაძღარ პაწია ბავშვებს სიხარულითა და ღიმილით დასცქერით, იქ სიმშილით გამწარებულ დედ-მამას შვილები ხელში ტანჯვით სიმშილისაგან უკვდებათ.

დედებო, მამებო: გაიხსენეთ თქვენ მაძღარ, პაწიებთან ერთად დამშეული ბავშვებიც. მოწყალეთ შიშით და მწუხარებით. გაუნაწილეთ უმანკოთ თქვენი ლუკმა.

თქვენ ვაჟკაცნო, ვისაც კი გიყვართ საკუთარი დედ-მამა, გახსოვდეთ, რომ საქართველოს დამშეულ კუთხეებში თქვენი ტოლნი სიმშილისაგან ძლივს ცოცხალნი, თვალ-ცრემლიანი და გულამღვრეულნი შესცქერიან მოხუც დედ-მამის ნელ-ნელა ჩიჩხიდ ქცევასა და სიკვდილს.

ძმებო იცოდეთ, რომ რუსეთში (ვოლგაზე) სიმშილმა ზოგი სულმოკლე დამშეული აიძულა ადამიანის ხორცი ეჭამა: სჭამენ შვილებს, სჭამენ მშობლებს სჭამენ უცხოთ და ნაცნობთ.

მაშ ერთად ძმებო. ერთად გაჭირვებაში ნუ თუ შეშვენის ხალხს, რომელიც სამშობლოსათვის არ იშურებს სისხლს უკანასკნელ წვეთამდე, არ იშურებს სიცოცხლეს, სამშობლოს შვილთათვის—საკუთარ მოძმეთათვის დაიშუროს თავისი სარჩოს პაწია ნაწილი. ნუ თუ არ დავიკლებთ მცირედს, რომ ამით სიმშილის სატანჯველს და სიკვდილს გადავარჩინოთ ჩვენი მოძმენი, ჩვენთან ერთად კეთილდღეობისათვის მებრძოლნი.

ნუ თუ დებო და ძმებო ზედმეტ პერანგს, შარვალს ან ქუდს დაიშურებთ, რომ დამშეულთ სიტიტვლე დავუფაროთ.

მდგომარეობა სერიოზულია და ბრძოლაც მასთან სერიოზული და დაკვირვებითია საჭირო. უბრალო მოწყალების გაღება საკმარისი არ არის. საჭიროა შველა და შველა ძმური.

საქართველოს წითელი ჯვარი ამ მოსაზრებით აწყობს საექიმო-საკვებო [illegible] იგზავნება), სამწუხაროდ საზოგადოებას თვითონ არ აქვს იმდენი საშუალება, რომ მარტო ესახსროს [illegible] ამ საქმეს; საქმეა ყველა ქართველის,—მთელი საქართველოს დახმარება და წითელი ჯვარიც მოგმართავთ ყველას მხვეწელი ყიჟინით:

„ძმა ძმისთვინაო, შავი დღისთვინაო“.

ამ ლოზუნგით და საქციელით გადურჩა საქართველო [illegible] ბევრ მტერს, შაჰაბასს, თემურლენგს და მრავალს სხვა გაჭირვებას.

მაშ მივბაძოთ ჩვენც ჩვენ ძველებს და ნუ დავზოგავთ ხურდაფულს დამშეულთა დასახმარებლად: ვისაც სამი პერანგი გვაქვს მივსცეთ ერთი დამშეულს, ვისაც სამი ლუკმა პური გვაქვს თითო ამინც მივაწოდოთ დამშეულთ: გვახსოვდეს, რომ ყოველივე დამშეულისათვის შეწირული—შემწირველს [illegible], დამშეულს ფეხზე დააყენებს—ბედნიერებს ამაგრებს და საქართველოს [illegible].

შემოწირულება მიიღება ქ. თბილისში, წითელი ჯვრის მთავარ სამმართველოს კანცელარიაში (ოლღას ქ. № 60), და საქართველოს კოოპერატივთა ცენტრალურ კავშირში—(ცეკავშირში) შოთას ქ. № 4 და პროვინციაში წითელი ჯვრის ადგილობრივ განყოფილებებში.

საქართველოს წითელი ჯვრის საზოგადოების მთავარი სამმართველო.

ბიბლიოგრაფია

ქართული მოძრავი თამაშობანი.

შედგენილი გ. მერკვილაძის მიერ. 84+მე-14 გვ. ტფილისი, 1922 წ.

თამაშობა ყოველი ცოცხალი ორგანიზმის ბუნებრივი მოთხოვნილებაა. თამაშობას იწვევს სხეულში დაგროვილი, დაუხარჯავი ენერგია. თუ ეს ენერგია შრომამ, ჯაფამ მოისპო, მაშინ ორგანიზმი დაღლილია და აღარაა თამაშობის გუნებაზე. თამაშობა იმითია მიმზიდველი, რომ ის თავისუფალი მოქმედებაა და აქ იძულებას ადგილი არა აქვს.

თავისუფალი ენერგიის დასახარჯავად ხალხმა შექმნა მრავალნაირი აზრიანი მოძრაობა, ვარჯიშობა და ამას ეწოდება თამაშობა. ყოველი თამაშობა აგებულია შეჯიბრებაზე და ავითარებს სხეულის ან გონების ამა თუ იმ მხარეს. ამაში გამოიხატება თამაშობის მიზანშეწონილობა, მისი აღმზრდელობითი მნიშვნელობა.

ცხადია თამაშობას მაშინ აქვს აზრი და მაშინ მოაქვს სარგებლობა, როცა თვითონ თამაშობ. წინააღმდეგ შემთხვევაში,—როცა თამაშობას მართავენ სხვის გასართობად,—შეიძლება მივიდეს ისეთ ველურობამდე, როგორიც იყო გლადიატორთა ბრძოლა რომში ძველად, ან ხარების და ტორეადორების ბრძოლა იტალიაში.

თამაშობის საფუძველი—შეჯიბრება—არავის არ გამოუყენებია ისე კარგად, თამაშობა არავის არ მოუწყვია ისეთ კულტურულ ფორმებში, როგორც ეს მოხდა ძველ საბერძნეთში. ოლიმპიის დღესასწაული, რომელიც იმართებოდა ყოველი 4 წლის თავზე, წარმოადგენდა ელლინთა მთელ ეროვნულ კულტურული ძალების გრანდიოზულ შეჯიბრება-გამოფენას და ადვილი წარმოსადგენია, თუ რა დიდი აღმზრდელობითი მნიშვნელობა ჰქონდა მას მთელი ერისათვის.

საქართველოშიაც იყო გავრცელებული ბევრნაირი სახალხო თამაშობანი: ბურთაობა, ჯირითი, ყაბახი და სხვა, სადაც იმართებოდა გონიერული შეჯიბრება და იწრთვნებოდა ხალხი.

მაგრამ განსაკუთრებით დიდი მნიშვნელობა აქვს თამაშობას ბავშვებისათვის. თამაშობა ბავშვის [illegible] ერთად-ერთი საშუალებაა სასკოლო ასაკამდე. თამაშობას დიდი ადგილი უჭირავს შემდეგაც ბავშვის ცხოვრებაში [illegible].

ყველა [illegible] გიური თვალსაზრისით მოძრავი თამაშობანი. თანამედროვე სკოლები მხოლოდ გონების სავარჯიშო დაწესებულებად გადაიქცნენ და ეს ხდება სკოლის, ფიზიკური ჯანმრთელობის საზიანოდ. სხეულის განვითარებისათვის მისი ჯანმრთელობისათვის აუცილებელია ბევრი ვარჯიშობა, მიზანშეწონილი მოძრაობა. ეს კი შესაძლებელია მოძრავ თამაშობათა საშუალებით.

ამიტომ „დიდი მადლობის ღირსია საქართველოს შევარდენთა კავშირი, რომლის დავალებით გ. მერკვილაძემ შეადგინა ქართულ მოძრავ თამაშობათა კრებული. დღემდის ჩვენ მასწავლებლებს არ ჰქონდათ მოსწავლეთა გართობა-დასვენების დროს ან ეკსკურსიებზე აზრიანი თამაშით. მათ არ ჰქონდათ სახელმძღვანელო. დღეს ეს ხარვეზი შევსებულია.

კრებულში მოთავსებულია სულ 110 თამაშობა. აქედან 4 ისტორიულია [illegible] სკოლისათვის მნიშვნელობა არა აქვს, დანარჩენი ყველა გამოდგება სასკოლო ასაკის ბავშვებისათვის. ეს პირველი ცდა არის ჩვენს ლიტერატურაში [illegible] მაგრამ სამწუხაროდ [illegible] რომ აქ ძლივს იპოვით [illegible] შეცდომა [illegible]. თამაშობა № 15 ს წიგნში ჰქვია [illegible], (№ 5), [illegible] (№ 22) [illegible]. თამაშობა № 29 სულ [illegible] როგორც ხალხი ამბობს.

არის აგრეთვე ახსნა-განმარტების [illegible] გაუგებარი ადგილები. მაგ. 21 გვ. თამაშობა № 41, [illegible]: „[illegible] რიგ-რიგობით [illegible] თოკს, რომელიც [illegible] დაბლა [illegible] გადადგმაა თოკს და [illegible] ადგილის ახლოს...“ 98 გვ. თამაშობის (ლელო) აღწერა ასეთი წინადადებით იწყება: „ამ თამაშობაში [illegible]“.

იმედია ენა და სტილი [illegible] გამოცემაში. სასურველია ეს წიგნი [illegible] ყველა სკოლებს და დაევალოს მასწავლებლებს მათი ხელმძღვანელობა.

პ. გ.

გრიგოლ ზოდელი. „დალურსმული ხელები“ 1922 წ.

ეს წიგნი არ გამოსულა ტფილისში, იგი დაიბეჭდა სადღაც პროვინციაში და პირველად ნახეს იგი ავტორის მეგობრებმა.

დღეს ეს წიგნი ტფილისის ბაზარზე დაც გამოჩნდა. ჯერ მის გარეგნობას შეხედე, ამ წიგნის ფორმატი და შრიფტი [illegible] ამბობენ პოეტის განკითხულ გემოვნებაზედ. [illegible] სათაურს „დალურსმული ხელები“—თქვენ გრძნობთ სექტემბრის საღამოს დაბინდულ პარკს, „მაგნოლიებს, „[illegible]“.

მთელ წიგნში არის მეტის მეტი განაზება და ყვითელი ფერი. [illegible] სათქმელი [illegible]; რომელიც დაფარულია მის „დალურსმულ ხელებს“. [illegible] ქალაქში, [illegible] ქალაქში [illegible] სად, [illegible] [illegible]—[illegible], [illegible], [illegible]. თქვენ არაფერი იცით ამ [illegible]. ეს არის უკვე ძველი, მაგრამ მაინც ახალი თემა.

ჩვენ გვახარებს, რომ გრიგოლ ზოდელი [illegible] ქართულ პოეზიაში [illegible] იგი ჯერ არის „თვრამეტი წლის ბავშვი“. მთელ წიგნში ვერ ნახავთ [illegible] ადგილს და მიქარვას, როგორც [illegible] ხაზგასმით [illegible] ჩვენს პოეზიაში შემოიჭრა.

მისი პირველი წიგნი [illegible] შემდეგ წიგნებზე, რომელიც [illegible] ჯერ შექმნილიც არ არის, მაგრამ ჩვენ ვგრძნობთ რომ ზოდელი იტყვის რამე ახალს და იტყვის დიდს.

არტურ დ'ერნ.

რედაქტორი—სარედაქციო კოლეგია

გამომცემელი— მთავარი კომიტეტი